

ปี พ.ศ. 2555 (รวบรวมจาก 8 ห้องปฏิบัติการ)

สัปดาห์ที่ 8 ระหว่างวันที่ 20-26 กุมภาพันธ์ 2555

Wk.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
No.	5	6	6	5	6	6	5	6																		

โรคที่ตรวจพบในรอบสัปดาห์จำแนกตามกลุ่มสัตว์และจังหวัดที่พบ

กลุ่มสัตว์	ชนิดสัตว์	โรคที่ตรวจพบ	จังหวัดที่พบ (จำนวนราย)
สัตว์ใหญ่	แกะ	บรูเซลโลสิส	ลพบุรี (1)
	แพะ	บรูเซลโลสิส	ลพบุรี (1)
สัตว์เล็ก	สุนัข	พิษสุนัขบ้า	พระนครศรีอยุธยา (1) อุบลราชธานี (1)

รายงานโรคเด่นประจำสัปดาห์

♥ **เตือนภัยโรคอุบัติใหม่ : โรคที่เกิดจากเชื้อ Schmallenberg virus** เมื่อเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม 2554 โคมนในฟาร์มจากประเทศเยอรมนีได้เกิดการเจ็บป่วยด้วยอาการมีไข้ เบื่ออาหาร ซึมพอม ท้องเสีย และน้ำหนักลดลงถึงร้อยละ 50 เป็นจำนวนมากในฟาร์มหลายแห่งในเขต North Rhine-Westphalia อาการอย่างเดียวกันนี้ได้เกิดกับแพะและแกะทั้งในประเทศเยอรมนี เนเธอร์แลนด์ และเบลเยียม หลังจากสัตว์แสดงอาการป่วยอยู่ได้ประมาณสองสามวัน อาการป่วยเหล่านั้นก็ได้หายไปและสัตว์ป่วยก็กลับดูแข็งแรงขึ้นมาเหมือนเดิม จนถึงเดือนพฤศจิกายน 2554 แกะในประเทศเยอรมนี เนเธอร์แลนด์ และเบลเยียม ก็เกิดการแท้งลูกเป็นจำนวนมาก ซึ่งลูกที่แท้งจะมีอาการคือ คอบิด กระดูกสันหลังคด และแขนขาบิดงอ สถาบัน Friedrich Loeffler Institute ได้ทำการตรวจวิเคราะห์สาเหตุของความผิดปกติดังกล่าวจนกระทั่งวันที่ 18 พฤศจิกายน 2554 สถาบันฯ จึงได้มีรายงานว่ามีเชื้อโรคที่เป็นสาเหตุของอาการผิดปกติดังกล่าวเป็นไวรัสชนิด RNA ประเภท Simbu serogroup อยู่ใน genus *Orthobunyavirus*, family *Bunyaviridae* ชื่อว่า Schmallenberg virus จากการศึกษาลักษณะทางพันธุกรรมของไวรัสพบว่ามีความใกล้เคียงกับเชื้อ Shamonda virus, Aino virus และ Akabane virus ระบาดวิทยา ได้มีการรายงานโรคที่เกิดจากเชื้อ Schmallenberg virus เป็นครั้งแรกในโคมนเขต North Rhine-Westphalia ประเทศเยอรมนี โดยเรียกอาการป่วยซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสชนิดนี้ก่อนจะมีการศึกษาค้นพบว่า cow diarrhea และมีการพบอาการลักษณะเดียวกันนี้ในโค แพะ และแกะในประเทศเนเธอร์แลนด์และเบลเยียม วันที่ 18 พฤศจิกายน 2554 สถาบัน Friedrich Loeffler Institute ได้แยกเชื้อไวรัสจากโคที่เป็นโรคซึ่งอยู่ในอำเภอ Hochsauerlandkreis ประเทศเยอรมนีได้สำเร็จ วันที่ 22 ธันวาคม 2554 ฟาร์มในอำเภอ Hoogstraten จังหวัด Antwerp ประเทศเบลเยียม ตรวจพบการติดเชื้อ Schmallenberg virus ได้จากแกะในฟาร์ม วันที่ 3 มกราคม 2555 มีรายงานการพบแพะในฟาร์มที่อำเภอ Dalfsen จังหวัด Overijssel ประเทศเนเธอร์แลนด์ ป่วยเป็นโรคที่เกิดจาก Schmallenberg virus วันที่ 26 มกราคม 2555 ประเทศฝรั่งเศสรายงานว่ามีแกะในจังหวัด Lorraine ติดเชื้อไวรัส และวันที่ 31 มกราคม 2555 Department for Environment, Food, and Rural Affairs (DEFRA) ของประเทศอังกฤษได้ยืนยันการพบตัวอย่างจากชุมชน Norfolk, Suffolk, Essex, Kent และ East Sussex ให้ผลบวกต่อการตรวจหาเชื้อ Schmallenberg virus จากการศึกษาพาหะนำโรคของเชื้อไวรัสใน family *Bunyaviridae* พบว่าเชื้อไวรัสในตระกูลนี้มีแมลงจำพวก ยุง ไร้น้ำ เป็นพาหะนำโรค ดังนั้นจึงสันนิษฐานว่าตัวไร้น้ำชนิด *Culicoides* น่าจะเป็นพาหะนำเชื้อ Schmallenberg virus อาการของโรค ในโค แพะ และแกะตัวเต็มวัยที่ป่วยเป็นโรคจะแสดงอาการมีไข้ ท้องเสีย เบื่ออาหาร ซึมพอม น้ำหนักลดลงถึงร้อยละ 50 อาการจะแสดงอยู่สองสามวันแล้วสัตว์จะหายป่วยกลับมาแข็งแรงเหมือนเดิม หากในฝูงสัตว์มีการแพร่ระบาดของโรคจะสามารถพบสัตว์ที่ป่วยแสดงอาการได้ภายในระยะเวลาสองถึงสามสัปดาห์ ส่วนในลูกสัตว์แรกคลอดหรือลูกสัตว์อ่อนในครรภ์ที่แม่สัตว์ติดเชื้อ Schmallenberg virus ลูกสัตว์จะเกิดความพิการแต่กำเนิดคือ คอบิด กระดูกสันหลังคด แขนขาบิดงอ hydraencephaly (มีของเหลวไหลเข้าไปคั่งระหว่างเนื้อสมองกับเยื่อหุ้มสมองทำให้เบียดพื้นที่ของสมอง) ส่วนมากจะแท้งหรือตายแรกคลอด หากมีชีวิตรอดก็จะมีอาการทางสมองและระบบประสาท การรักษา เนื่องจากเป็นเชื้อไวรัสที่เพิ่งค้นพบใหม่ จึงยังไม่มีวิธีการรักษาและยังไม่มีการผลิตวัคซีนเพื่อป้องกันโรค กระบวนการดังกล่าวยังคงอยู่ในขั้นตอนของการศึกษาค้นคว้าต่อไป การตรวจวินิจฉัยโรค ปัจจุบันการตรวจวินิจฉัยโรคทางห้องปฏิบัติการยังจำกัดอยู่เพียงการใช้การตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสด้วยวิธี realtime RT-PCR ได้มีการพยายามพัฒนาวิธีตรวจทางซีรัมวิทยาเพื่อใช้ตรวจหาการติดเชื้อแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ความเสี่ยงที่จะติดต่อสู่มนุษย์ จากการศึกษาลักษณะทางพันธุกรรมของ Schmallenberg virus พบว่าสายรหัสพันธุกรรมส่วน S (Short) segment มีความใกล้เคียงกับ Shamonda virus, Aino virus และ Akabane virus ซึ่งไวรัสทั้งสามชนิดนี้ไม่ติดต่อมาสู่คน จึงสันนิษฐานว่าเชื้อ Schmallenberg virus ไม่น่าจะติดต่อมาสู่คนได้ ประกอบกับพฤติกรรมของไร้น้ำ *Culicoides* จะไม่ได้ตอมดูดกินเลือดจากมนุษย์ แต่อย่างไรก็ตาม เชื้อไวรัสใน genus *Orthobunyavirus* กว่า 30 ชนิด มีการติดต่อสู่คน ซึ่งแต่ละชนิดก่อความเจ็บป่วยตั้งแต่เล็กน้อยจนถึงรุนแรง เช่น La Crosse Encephalitis virus, California Encephalitis virus, Cache Valley virus, Batai virus, Tahyna virus, Inkoo virus, Snowshoe Hare virus, Iquitos virus และ Oropouche virus เป็นต้น ผู้ที่มีโอกาสสัมผัสกับสัตว์ป่วยเช่น เกษตรกร สัตวแพทย์ และผู้ที่มีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคเช่น หญิงมีครรภ์ จึงควรป้องกันตัวเองจากการติดเชื้อ Schmallenberg virus โดย DEFRA ของอังกฤษได้ให้แนวทางในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโดยหลีกเลี่ยงการสัมผัสลูกแกะ ลูกแพะ หรือลูกโคแรกคลอด หรือลูกแท้ง หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับร่องเท้าบูธ เสื้อผ้า หรือเครื่องมือเครื่องใช้ภายในฟาร์มที่ยังไม่ทำความสะอาด และควรดูแลจัดการฟาร์ม โรงเรือน ให้สะอาดถูกสุขอนามัยอยู่เสมอ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สำนักข่าว Reuters ได้รายงานข่าวเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555 ว่าสหพันธรัฐรัสเซียได้สั่งระงับการนำเข้าเนื้อแพะ เนื้อแกะ และสัตว์ดังกล่าวมีชีวิตจากประเทศเนเธอร์แลนด์เนื่องจากพบการระบาดของ Schmallenberg virus ในขณะที่ขณะที่ประเทศเม็กซิโกและจีนก็เตรียมที่จะสั่งระงับการนำเข้าเช่นกัน ♥